

DOORSTROOMCONFERENTIE

Opbrengst Themasessie

Associate degree (AD) – Kansen voor doorstroom en talentontwikkeling, Maruschka Kinds en Mariëtte Muris

Kern van de themasessie

Tijdens de themasessie stond de Associate degree (AD) centraal als een volwaardige opleiding op niveau 5 en als verbindende schakel tussen mbo en hbo. De AD werd verkend als een herkenbare en praktijkgerichte route voor studenten die willen doorleren, met bijzondere aandacht voor de samenwerking tussen mbo-instellingen en hogescholen, in dit geval met Windesheim. Deze samenwerking laat zien hoe doorstroom van mbo naar AD kan worden vormgegeven op een manier die aansluit bij talentontwikkeling en leervermogen van studenten.

Een belangrijk inzicht is dat de doorstroom kan worden versterkt door studenten al in het laatste mbo-jaar gericht voor te bereiden op een vervolg in de AD. Door het behalen van certificaten die aansluiten bij onderdelen van het eerste jaar van de AD kunnen studenten feitelijk al starten met het AD-programma vóór afronding van het mbo-diploma. Na diplomering kunnen deze certificaten worden gewaardeerd binnen de AD-opleiding. Deze aanpak verbindt leren en werken, sluit aan bij de praktijk en vergroot de toepasbaarheid van kennis in bedrijven en organisaties.

De themasessie onderstreepte dat dit vraagt om intensieve en structurele samenwerking. Met name wanneer meerdere mbo-instellingen betrokken zijn, is het van belang om taal, terminologie, verwachtingen en beoordelingskaders goed op elkaar af te stemmen. Heldere afspraken en gezamenlijke verantwoordelijkheid helpen om misverstanden te voorkomen en drempels in de overgang tussen onderwijssectoren te verkleinen.

Waarom dit een kans is voor betere doorstroom

De AD biedt een concrete en herkenbare tussenstap voor studenten voor wie de overstap van mbo naar een volledige hbo-bachelor (niveau 6) als groot of risicovol wordt ervaren. Door de AD expliciet te positioneren als hbo-opleiding op niveau 5 ontstaat een route die recht doet aan praktisch talent, vakmanschap en probleemoplossend vermogen, zonder dat studenten direct worden geconfronteerd met de volledige overstap naar het hbo. Dit maakt de AD aantrekkelijk voor mbo-studenten, praktijkgerichte havisten, vwo-leerlingen en zij-instromers, waarbij leren en werken vaak worden gecombineerd.

De mogelijkheid om al tijdens het mbo-traject AD-onderdelen te volgen vergroot de keuzezekerheid van studenten en kan bijdragen aan het verminderen van uitval. Tegelijkertijd laat de themasessie zien dat deze kansen alleen tot hun recht komen wanneer inhoud, beoordeling en verwachtingen zorgvuldig op elkaar zijn afgestemd. Zonder duidelijke afspraken kan de praktijk weerbarstig blijken en kunnen juist nieuwe drempels ontstaan.

Daarnaast werd benadrukt dat de bekendheid en herkenbaarheid van de AD nog beperkt is, zowel binnen het onderwijs als op de arbeidsmarkt. Zolang niveau 5 niet expliciet wordt herkend in studieroutes, voorlichting en functiehuisen, blijft het potentieel van de AD onderbenut. Ook in het licht van doorstroom naar de hbo-bachelor, die nu beperkt is, is aandacht nodig voor heldere kaders, transparantie en maatwerk, zodat gelijke kansen en soepele doorstroom beter kunnen worden ondersteund.

Samen laten deze inzichten zien dat de AD een kansrijke bouwsteen is voor een meer samenhangend en flexibel onderwijsstelsel, waarin studenten beter op de juiste plek terechtkomen en hun talenten duurzaam kunnen ontwikkelen.

Aanbevelingen van deelnemers aan deze sessie:

- Positioneer de Associate degree als volwaardige en herkenbare doorstroomroute op niveau 5.
Door de AD expliciet op te nemen in beleid, studieroutes en communicatie ontstaat een duidelijke en realistische tussenstap tussen mbo en hbo die recht doet aan talentontwikkeling en leervermogen.
- Benut het laatste mbo-jaar als voorbereidingsfase op de AD.
Het mogelijk maken dat studenten in het laatste mbo-jaar certificaten behalen die aansluiten bij het eerste jaar van de AD vergroot keuzezekerheid en verlaagt de kans op uitval, mits de waardering hiervan binnen de AD helder is geborgd.
- Zorg voor structurele en eenduidige afstemming tussen mbo en hbo.
Regelmatig overleg over inhoud, terminologie, verwachtingen en beoordelingskaders helpt om misverstanden te voorkomen en drempels in de overgang te verlagen, zeker wanneer meerdere mbo-instellingen betrokken zijn.
- Veranker samenwerking op organisatieniveau.
Door doorstroom niet afhankelijk te laten zijn van individuele kartrekkers, maar te borgen in gezamenlijke afspraken en verantwoordelijkheden, ontstaat continuïteit en betrouwbaarheid voor studenten en instellingen.
- Neem signalen over belemmeringen in bekostiging expliciet mee in doorstroomafwegingen.
Inzicht in hoe bekostiging studiekeuzes kan beïnvloeden helpt om onbedoelde remmingen op doorstroom te herkennen en te bespreken.
- Vergroot de bekendheid en herkenbaarheid van de AD binnen onderwijs én arbeidsmarkt.
Gerichte en sectorbrede communicatie over de waarde en positionering van niveau 5 draagt eraan bij dat de AD expliciet wordt herkend in studieroutes en functiehuisen, waardoor het potentieel beter wordt benut.
- Verbind loopbaanoriëntatie nadrukkelijk met de AD als optie.
Door de AD zichtbaar en herkenbaar te maken in loopbaanoriëntatie voor mbo-4- en havo-leerlingen ontstaat een completer en realistischer beeld van mogelijke leer- en loopbaanroutes.